

او یکی از نویسندگان دهه ۷۰ ایتالیاست و نخستین اثر مهمش رمان کوتاه «میدان ایتالیا» است که با ترجمه عالی و سلیس سروش حبیبی یکی از شویترین و ممانترین آثار ایتالیایی برگشته به فارسی است.

سروش حبیبی درباره ضرورت و نقش ترجمه صحیح متون می گوید: «می دانیم که زبان، ابزار تفکر است و مجموعه مفاهیم در نظامی که دستور زبان است، با هم مربوط می شوند. از نظر او «برای اینکه تفکر به بهترین صورت انجام پذیرد، باید مفاهیم روشن و مشخص باشند و رابطه مفاهیم با واژه ها باید استوار باشد. البته نه اینکه برای هر لفظی فقط یک معنا وجود داشته باشد؛ اما به عکس، برای هر مفهوم که هرچه دقیق تر و مشخص تر باشد و راه تفکر را هموارتر خواهد کرد. بهتر است که بیش از یک واژه استفاده نشود».

او می گوید: «بر فرض معنای واژگان را روشن کردیم، باید بدانیم که دنبال جاذبه زبان از معنای روشن خود با مشکلاتی همراه است و کار نویسندگان در انتخاب شیوه بیان آسانتر است. زیرا داستان نویسی در حوزه زبان خود فکر می کند و می آفریند».

حبیبی با اشاره به عمر کوتاه رمان در سنت داستان سرایی ایران، می گوید: «رمان به تعبیری وصف روابط بسیار ویژه فرد است با محیط خود که اجتماع است. یعنی هم فرد و هم جامعه اش در عصر ما به سرعت تحول می یابند و در نتیجه رمان و زبان آن از تحولی سریع برخوردار نیست. زمان امروز را با نثر گذشته نمی توان ترجمه کرد. برای ترجمه رمان امروز به فارسی، ناچار باید به نثری و شکل پذیری نثر گذشتگان بپردازیم. این آنکه در ساختنمان روح آن دستور زبان دست بزنیم. رابطه داستان نویسی امروز نسبت به گذشته فرق بسیار کرده است».

او خاطرنشان می کند: «در فارسی نکته ای که کار مترجم را دشوار می کند، نبودن جنس در زبان ماست و ارتباطها و خوشبختی ها پنهان هستند. او ادامه می دهد: «بعضی معتقدند که آنچه در نثر جایز است، در نثر جایز نیست. چنانکه در تحول نثر امروز مشاهده می کنیم قافیه و گاهی وزن نیز رفته رفته اعتبار خود را می یازند و باید توجه داشت که ارتباط نگارگری که بین یک نام نویس و اطرافش وجود دارد، این است که نویسنده رمان ناگزیر از استفاده از اصطلاحات مردمی سواهی اصطلاحات روشنفکرانه در اثرش است. آنچه امروز مترجم با رمان نویسی انجام می دهد، انتقال فرهنگ است و چه بسا نویسنده ای با به کارگیری کلمات بیگانه با مترجم یا به ترجمه ای که به خاطر اهداف شخصی ترجمه می شود، ارتباط ملال و فرهنگ ها را از بین برد».

حبیبی پس از بازگشت از آلمان در سال ۱۳۴۲ و ادامه فعالیت در وزارت معاریات آن زمان در سال ۱۳۵۳ ریاستش شد و مدت کوتاهی پس از آن به آمریکا رفت و در آنجا تصمیم گرفت کتاب گذر از رنج ها را ترجمه کند و تا جلد اول هم پیش رفت و وقتی متوجه شد که مترجمی دیگر آن را در ایران ترجمه کرده است از ادامه کار منصرف شد و تصمیم گرفت در آغاز پنجمین دهه از عمرش زبان روسی را فراگیرد و در این کار چنان پیش رفته که حالا بسیاری از آثار روسی معتبر را مردم به ترجمه حبیبی می خوانند. چنانچه کتاب «آنا کارنینا» نولسونی ترجمه او در مدت کمتر از یک سال سه بار تجدید چاپ شده است. آخرین سوره او در پشت خط های لفظ تهران تا پاریس از سروش حبیبی سؤال کشیده ای است.

کدام کتاب را دلتان می خواست ترجمه کنید و نتوانسته اید؟ کسی فکر می کند و چنانکه گویی با خودش حرف می زند و می گوید: خب خبلی... اما کتاب کوه جادوی توماس مان را خیلی دلم می خواست ترجمه کنم و حتی با انتشارات فرانکلین هم قرارداد بسته و یک موشم هم ترجمه شد که متأسفانه گم شد و بعدها دکتر بنیک رو آن را ترجمه کرده. سروش حبیبی می گوید: بنویس چرا کتاب زندگی و سرنوشت، واسیلی گروسمن را که با زحمت بسیار ترجمه کردم انتشارات سروش تجدید چاپ نمی کند؟

حبیبی حرفهای بسیاری دارد. حرف آخرش غم انگیز است. می گوید: خیلی دلم می خواهد به ایران بیایم و آنجا سرم را روی زمین بگذارم اما... دعا کنید که بشود! و اما تا دل دعا می کنیم که ای کاش به ایران بیاید و از نزدیک و چهره به چهره با او مصاحبه کنیم و سالها از ترجمه های بی نظیرش لذت ببریم.

گمشده در ترجمه

مخداحافظ گری کوپر، به خاطر نوع لحن رایج آن دارای فراز و فرودهای فراوانی است که ترجمه اش از هر کس ساخته نیست و نیازمند تسلط مافوق تصور ما بر زبان فرانسه است. چه کنش های طرد شده در این کتاب با توجه به فضای تغییر می یابد و ما با لحنی دیگر روبرو می شویم.

درباره نثر ترجمه حبیبی، لیلی گلستان که خود از مترجمان شاخص و طراز اول ایران حاضر است و اتفاقاً خود نیز از گاری کتاب ترجمه کرده می گوید: «کتابهای گاری هر کدام زبان خاص خودش را دارد. شما «مخداحافظ گری کوپر» را که با آن نثر درجه یک فارسی آقای حبیبی ترجمه شده نمی توانید با زندگی پیش رو مقایسه کنید. او با موضوع نثر خاصی را انتخاب می کند که ترجمه آن کار هر کس نیست. چرا که نثر زندگی در پیش رو بسیار سهل و متنوع است و وقتی می خوانید راحت جلو می رود، در حالی که ترجمه آن بسیار سخت است. اما اثر باید آسان ترجمه شود و کلمات معمولی و ساده برای آن انتخاب شود که کار بسیار دشواری است. با این همه سروش حبیبی استادانه از پس ترجمه برآمده است. حال آنکه من برای ترجمه این کتاب دچار گرفتاری های بسیاری شدم. چه کتاب، کتاب سختی بود و من خیلی دنبال کلمه می گشتم». از دیگر آثار ترجمه شده توسط سروش حبیبی در حوزه ادبیات کتاب «میدان ایتالیا» نوشته آنتونیو تابوکی، نویسنده معروف و مشهور ایتالیایی است. تابوکی در سال ۱۹۴۲ و در اواخر جنگ جهانی دوم در شمال ایتالیا به دنیا آمد. او پس از اتمام تحصیلات دانشگاهی به سمت استادی زبان و ادبیات پرتغالی در دانشگاه جنوا برگزیده شد. تابوکی از سال ۱۹۸۶ تا ۱۹۸۸ میلادی ریاست بنیاد فرهنگی ایتالیا در پرتغال را عهده دار شد. پیامد این مسؤلیت ترجمه و نشر آثار شاعر معاصر پرتغالی ایسوا بود.

اون نوجوانی تا ورود به دانشگاه با علاقه و شور فراوان زبان فرانسه را در دبیرستان آموخت و روز به روز آن را در خود بیشتر تقویت کرد. چنانکه خودش می گوید: «تا به دانشگاه برسم فرانسه ام کامل بود و ترجمه هایم را شروع کرده بودم». با این همه حبیبی به رغم استعداد فراوانش در امر ترجمه به دانشگاه تهران و دانشکده فنی آن رفت و مهندسی مخابرات خواند و سپس به استخدام وزارت پست و تلگراف و تلفن درآمد و با گذشت ۵ سال از کارش در مخابرات در خواست انتظار خدمتش را به وزیر وقت ارسال کرد و با موافقت وزیر از این کار دست کشید و راهی آلمان شد و مدت ۴ سال در این کشور فوق لیسانس مخابرات خواند و زبان آلمانی اش را تکمیل کرد. او سپس به ایران بازگشت و در وزارت مخابرات و این بار در مدرسه عالی مخابرات مشغول کار شد و سمت مسؤلول دروس را عهده دار بود و با زحمت و مشقت فراوان به اتفاق دوستانش برنامه های درسی و آموزشی گسترده ای را برای این مدرسه تدارک دید و با تعیین مکانی مناسب تر دانشگاه مخابرات امروز را پی ریزی کردند. او اولین ترجمه اش را در سالهای قبل از این ارائه کرده بود و کتاب «بیابان تانراهای ی دین بوتزاتی» را ترجمه کرد و از طریق انتشارات نیل روانه بازار نشر ساخت. سروش حبیبی با زبان انگلیسی نیز در همان چهار سال تحصیل در رشته مهندسی مخابرات در دانشکده فنی آشنا شد و همین مدت برای او کافی بود تا بتواند استعداد خود را در زبان انگلیسی با ترجمه های عالی اش به رخ بکشد. او را معروفترین کتابهای ترجمه شده توسط او در این سالها کتاب معروف «مخداحافظ گری کوپر» رومن گاری است. درباره رومن گاری نویسنده فرانسوی زبان باید گفت که تمام آنان که سعی در ترجمه آثار او به فارسی داشته اند معتقدند که ترجمه حبیبی در شهرت این نویسنده در زبان فارسی محسوس و غیر قابل انکار باشد. زبان رمان

مترجمان

درباره سروش حبیبی

- سروش حبیبی مترجم متولد ۱۳۱۱، تهران
- لیسانس مهندسی مخابرات از دانشگاه تهران
- فوق لیسانس مهندسی مخابرات از آلمان
- برنده جایزه پلدا به خاطر یک عمر فعالیت فرهنگی در سال ۱۳۸۲
- مترجم بسیاری از مخون معتبر جهانی در زبانهای انگلیسی، آلمانی، فرانسوی و روسی
- معروفترین آثار ترجمه شده وی عبارتند از: زمینل (امیل زولا)، انفجار در کلیسای جامع (لخوزکاتینا)، انقلاب مکزیک، جن زنگان (داسائوایسکی)، جنگ و صلح (تولستوی)، آناکارینا (تولستوی)، داستان دوست من (هرمان همه)، شیاهن هند (آنتونیو لوبوکی)، میدان ایتالیا (آنتونیو لوبوکی)، خداحافظ گاری (کوپر)، گاری (امیل زولا)، سگ سفید (ارومن گاری)، طبل حلبی (گوتنبرگ) و...

نوشتن از سروش حبیبی کار بسیار دشواری است که به لطف سیدرضا سیدحسینی دوست صمیمی و قدیمی اش میسر شد. گرچه در این راه نباید محبت و عبدالرحیم جعفری، مؤسس و رئیس سابق انتشارات امیرکبیر را فراموش کرد. سروش حبیبی به اعتراف اغلب مترجمین کهنه کار و با سابقه، که از نادر روزگار و عجایب دوران ماست که به قول سیدرضا سیدحسینی در حال حاضر بر قله ترجمه ادبی ایران پرچم زده است و نشانگر ادبیات معاصر اروپا را با آثار فراوان و عمیق خود سیراب می کند.

اینکه نوشتن حبیبی از نادر روزگار ماست حرف براهی نیست. حبیبی که متولد سال ۱۳۱۲ است تحصیلات رسمی اش هیچ ارتباطی به ترجمه ندارد. با شناسنامه معاصر ایرانی تحصیلات رسمی اش هیچ ارتباطی به ترجمه ندارد. با این حال او از معدود مترجمان سدسال اخیر ایران است که به چهار زبان مطرح روز دنیا تسلط غیر قابل انکاری دارد.

حبیبی فرانسه را بهتر از زبان مادری اش می شناسد و همسطح آلمانی و روسی و انگلیسی را. او از آن دسته مترجمان تک زبانی نیست که صرفاً با خواندن و دانستن یک زبان و یک حد اکثر آن زبان به اولین نسخه ترجمه شده ای که از یک اثر از زبان های فرنگی می رسند، فوراً آن را به فارسی ترجمه کند و روانه بازار نشر.

بلکه برعکس. او چنانکه سیدحسینی می گوید، پس از مواجهه با یک اثر در خور وقار و تأمل برانگیز، ابتدا ترجمه آن را به زبان های مختلف مورد مطالعه و بررسی قرار می دهد و سپس با تحقیق بسیار و فراوان درباره اغلب واژه ها، آن را ترجمه می کند.

از همین روست که آثار او همواره با دقت و وسواس رشک بر انگیزی ترجمه شده اند و هرگز از خواندن آن خواننده ایرانی دچار ملال و خستگی نمی شود. اهمیت ترجمه های سروش حبیبی وقتی بیشتر بر ما مسلح می شود که بدانیم بسیاری از آثار مطرح ادبیات معاصر دنیا بویژه ادبیات روسی از زبان دیگری غیر از زبان روسی (معمداً فرانسه) به زبان فارسی ترجمه شده اند. چنانکه در حال حاضر چندین اثر برجسته ادبیات دوران نوبین عرب وجود دارد که نیازمند ترجمه مستقیم از زبان مبدا به فارسی هستند و حسن این ضرورت، تا نشان با همت و بزرگ ایرانی را بر آن داشته تا به حبیبی سفارش ترجمه دوباره بسیاری از آثار بزرگ ادبیات روسی را به او بدهند تا علاوه بر رسیدن به سر مشأا اثر به همراه ترجمه شیوا و شیرین حبیبی به دست علاقه مندان ایرانی برسد. چنانچه پیش از این آمد، حبیبی متولد سال ۱۳۱۲ است. او در تهران به دنیا آمده و در همان

بزرگترین تولید کننده تجهیزات کسب و کار، فروشگاه و انباری با بیش از ۱۰۰ نوع محصول در ایران

فراخ و سحری پرورده کسب و کار، فروشگاه شهروند و صنایع پرورده، فروشگاه دیگر

دارای ۵ منزلت بین المللی، کیفیت از کشور های سوئیس، آمریکا، فرانسه، آلمان، اتریش

آگهی مناقصه

شهرت زامیاد

شرکت زامیاد در نظر دارد از طریق پیمانکار نسبت به تعیین نیروی انسانی مورد نیاز خود شامل نیروهای فنی، تولیدی، مهندسی، پشتیبانی و خدماتی اقدام نماید.

از کلیه پیمانکاران و شرکتهای ذیصلاح دعوت می شود با ارائه معرفی نامه جهت دریافت اسناد مناقصه، پنج روز پس از انتشار آگهی به اداره تحركات - واقع در تهران - کیلومتر ۵ا جاده قدیم کرج مراجعه نمایند.

روابط عمومی شرکت زامیاد
(سهامی عام)

آگهی مناقصه

شهرت زامیاد

شرکت زامیاد در نظر دارد از طریق پیمانکار نسبت به تعیین نیروی انسانی مورد نیاز خود شامل نیروهای فنی، تولیدی، مهندسی، پشتیبانی و خدماتی اقدام نماید.

از کلیه پیمانکاران و شرکتهای ذیصلاح دعوت می شود با ارائه معرفی نامه جهت دریافت اسناد مناقصه، پنج روز پس از انتشار آگهی به اداره تحركات - واقع در تهران - کیلومتر ۵ا جاده قدیم کرج مراجعه نمایند.

روابط عمومی شرکت زامیاد
(سهامی عام)

آگهی مناقصه

شهرت زامیاد

شرکت زامیاد در نظر دارد ۳۰۰ تن برنج مصرفی مورد نیاز خود را از نوع صحری استخوانی را از طریق مناقصه عمومی خریداری نماید.

متقاضیان می توانند جهت اخذ اسناد مناقصه با ارائه معرفی نامه تا ۵ روز پس از انتشار آگهی به اداره تحركات واقع در تهران کیلومتر ۵ا جاده قدیم کرج مراجعه نمایند.

روابط عمومی شرکت زامیاد
(سهامی عام)